

Presentació

En aquest volum miscel·lani de PAPERS. REVISTA DE SOCIOLOGIA, es presenta la teoria axiològica sobre la societat que posa l'èmfasi en la centralitat de l'ésser humà en els sistemes socials, les societats globals o les petites organitzacions. Es presenta a si mateixa com l'alternativa als vells enfrontaments de consensualistes contra conflictivistes, empiristes contra la teoria crítica o la gran teoria contra l'interaccionisme simbòlic. Declara, en conseqüència, que és cabdal conèixer les necessitats com a factor de motivació i els valors com a factor de satisfacció per tal de fer operatius els conceptes. Igualment alternativa és l'anamnesi o la investigació social que parteix de la base de la capacitat de la societat de desintegrar-se o d'alliberar-se contínuament de les coses instituïdes. Des d'una perspectiva dialèctica, la investigació social empra tècniques que, fins ara, han provocat anamnesis locals. Es tracta de generalitzar aquesta alternativa a la societat en el seu conjunt. Innovador més que alternatiu és l'enfocament del comportament humà regit per la percepció racional del risc, propi de les societats industrialitzades avançades. L'augment de les aplicacions tecnològiques ha fet créixer els conflictes mediambientals i palesar la necessitat de replantejar les relacions entre experts i el comú de la gent. La conscienciació sobre els temes ecològics posa de manifest la urgència d'actuacions globals i des de la base social.

En concret, la sociologia continua interessada en el fet d'analitzar les realitats del món del treball. Especialment pel que fa a la representació dels interessos dels treballadors i el paper de transmissors dels seus anhels i reivindicacions que han tingut els sindicats des de la seva existència, es replanteja la forma d'interacció o de regulació dels elements culturals, socials, polítics i econòmics del món del treball avui dia i el paper cabdal que continua tenint el sindicat en la gestió dels interessos dels treballadors, malgrat l'anunciada baixa afiliació i la pretesa crisi del sindicalisme. La mobilització afecta també treballadors amb cultura i experiències sindicals molt reduïdes o nul·les, com són els membres de la comunitat estrangera extracomunitària al nostre país. L'associacionisme ètnic o mixt es pot considerar complementari del paper de les institucions representatives d'interessos en les societats capitalistes avançades, on afluïxen creixentment els immigrants no comunitaris. La reflexió sobre el concepte de nació, de força similituds entre el moviment nacionalista

basc i el català, és l'objecte de reflexió del bloc temàtic del present volum miscel·lani de PAPERS. REVISTA DE SOCIOLOGIA. Llengua i territori constitueixen els pilars d'assentament del nacionalisme en l'actualitat, sigui definit com a etnicocultural o polític.

Igualment d'alternatives són les aportacions metodològiques dels models matemàtics en psicologia i el paper de la simulació social i la intel·ligència artificial. Per tal com és impossible de negar o d'obviar el paper de les noves tecnologies en el coneixement de la societat, la simulació social esdevé una eina metodològica capdavantera en l'anàlisi del món social. La penetració de la formalització matemàtica en la sociologia marca, entre d'altres, el futur del desenvolupament d'aquesta ciència social. Una reflexió sobre la relació professor-alumnes i les reformes educatives tanca el volum. L'educació com a factor clau del procés de modernització d'una societat obliga a repensar críticament els models educatius establerts i la professionalització continuada del professorat.

Carlota Solé